

DONDERDAG 12 APRIL 1945, CA. 11.00 UUR...

Op 12 april 1945 waren mijn broers (Gerard, Ferdinand en Jan) en ik als bijna 9-jarige aan het werk op het Kampje aan de Vledderweg. Waar nu de Beatrixstraat is lag toen een wal met eikenbomen en aan elke kant een sloot. Aan de zuidkant hadden wij een stuk grond dat toen gebruikt werd als tuinderij.

Een oom van mij had dat toen aangelegd om mijn oudste broer en zijn vrienden daar aan het werk te zetten om hen vrij te krijgen voor het werk aan de bunkers bij Dieverbrug. Ze waren opgeroepen om daar verplicht te gaan werken maar als je voor de voedselvoorziening werkte kon je daar voor vrijstelling krijgen. Op deze manier is dat toen ook gelukt, alleen moest mijn broer zo nu en dan wel “vliegerwacht” doen. Het betekende dat hij tussen Vledder en Wapse moest uitkijken of er ook vliegtuigen in de lucht waren en dan moest hij de Duitsers die in de buurt waren waarschuwen. De toenmalige NSB-burgemeester Boelems controleerde of hij dat ook wel deed.

Rond 11.00 uur was er lawaai op de Vledderweg vanuit de richting van het dorp. Er reden vreemde gevechtswagens. Mijn broer Jan liep naar de weg toe en kon even praten met de vreemde soldaten, (hij zat toen op de HBS in Steenwijk en sprak al wat Engels). Hij kwam hard terug rennen en riep: “Het zijn Canadezen, wij zijn bevrijd!” Wij gooiden onze spullen neer en renden ook naar de weg.

Bij de boerderij van Roelof Veenstra stond een grote tank met een geschutskoepel met een kanon erop. Ik was wel nieuwsgierig naar dat ding en

Een “Staghound”, zoals die door de Canadezen werden gebruikt.

liep er naar toe. Ik probeerde of ik er ook in kon kijken. Bij de Duitsers met hun harde commando's zou ik dat niet gedurfd hebben; daar bleef je wel uit de buurt. Maar de Canadezen waren vriendelijk en lachten naar je. Ik stond bij die grote tank en werd ineens opgepakt door een grote, roodharige Canadees. Hij zette mij op de tank en liet mij door de geschutskoepel in de tank zakken. Hij kwam bij mij in de tank en begon mij alles uit te leggen, maar ik begreep er natuurlijk niets van. Van binnen in de geschutskoepel kon je ook de bestuurder zien en natuurlijk mee praten.

Daarna zaten we boven op de tank op de geschutskoepel en toen kwamen er een paar Canadezen met hun geweer losjes onder de arm en een Duitse soldaat voor hen uitlopend met de handen omhoog en een lijkbleek gezicht alsof hij de dood in de ogen had gekeken. Later bleek dat maar al te waar te zijn toen men mij de hele toedracht (zie kader) vertelde.

Even later werd ik door de Canadees van de tank af geholpen en hij drukte mij een reep chocola in de hand, dat was hier toen niet meer verkrijgbaar. Het was erg lekker, ik had me wel voorgenomen om een stukje mee naar huis te nemen, maar dat is mij toen niet gelukt.

Die middag zijn we naar Frederiksoord gelopen (een fiets hadden we toen nog niet). Daar kregen we van een Canadees, die brood aan het klaarmaken was, een grote plak witbrood. Dat smaakte ons als gebak. Wij kenden alleen maar het grauwe oorlogsbrood.

Zo begon voor mij de bevrijding.

Doldersum, Bertus Jager

1. Zie ook KS nr 20, "65 jaar na de bevrijding, wat meer op Frederiksoord gericht is.
2. Op enkele aanpassingen na is dit artikel ook geplaatst in de uitgave "Sporen uit het verleden" van het Nationale Park Van Drenthe, 2015

De toedracht:

Voor de Canadese troepen uit reed altijd een jeep met Nederlandse verkenners. Ze hadden een radio waarmee ze in verbinding stonden met de tank. Als er ergens een grote groep Duitsers zaten gaven zij de coördinaten door aan de tank en die schoot dan het zaakje plat. Achter op de jeep stond een mitrailleur en een soldaat die dat ding kon bedienen. De jeep reed richting Wapserveen en in de buurt van de Aa brug werden ze beschoten. Er liepen een paar Duitse soldaten in het weiland en één was zo dom om te schieten. Hij werd onmiddellijk door het machinegeweer neergemaaid: dood. De ander werd opgepakt en ontwapend. Hij kreeg een schop onder zijn achterste met de opdracht zich in Frederiksoord bij de Canadezen te melden om vandaar uit onder begeleiding naar een verzamelpunt in Vledder gebracht te worden. Hij was wel zo verstandig dat te doen. Het was de soldaat die ik toen vanaf de tank had gezien.